ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник частини аварійно- рятувальних робіт Мобільного рятувального центру швидкого реагування Державної служби України з надзвичайних ситуацій
Сергій СЕВЕРЕНЧУК

“___” _____ 20_ року

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
проведення заняття із тактичної підготовки з навчальними групами №3 та №4 Мобільного рятувального центру швидкого реагування ДСНС України

15-18.04.2024 р.

Тема: «Організація евакуації постраждалих із використанням рятувальних нош та системи типу «Косинка». Використання гальмівних систем для спуску»

Навчальна мета: навчання і виховання особового складу, який безпосередньо залучається до ліквідації НС, спрямована на підвищення його професійних знань, формування вмінь і навичок керування силами і засобами при ліквідації НС .

Час проведення: 1 год.

Місце проведення: полігон

Навчально-матеріальне забезпечення: методична розробка.

Нормативно-правові акти і література:
Наказ МВС України №340 від 26.04.2018 "Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж”,

Порядок проведення заняття:

з/п	Питання що відпрацьовуються	Короткий зміст	Методичні вказівки
	Організаційні заходи.	Шикування,прийом рапорту,перевірка зовнішнього вигляду.Оголошення теми та мети заняття.Нагадування правил безпеки праці.	Час:5хв.
	Перевірка знань.	1.Послідовність (порядок) виконання нормативу 2.Час виконання нормативу .	Час:5хв.
	Відпрацювання вправи.	При проведенні спуску потерпілого в ношах по вертикальним канатам необхідно застосовувати ноші, в яких система силового кріплення організована до «однієї точки» Це може бути стандартна система кріплення нош. Довжина кожного стропу цієї системи повинна регулюватись по довжині незалежно від інших стропів. Це необхідно для можливості точного горизонтального розташування нош у просторі. В класичних моделях укладення потерпілого в ноші та підготовка до транспортування повинна проводиться наступним чином. Покласти потерпілого в ноші; Якщо на потерпілому знаходиться спеціальне оснащення (АРР проводяться на природному об'єкті, наприклад в печері або альпіністському маршруті), його необхідно зняти, а лямки індивідуальної страхувальної системи послабити; Зафіксувати нижніх кінцівок спеціальними ременями для можливості транспортування потерпілого у вертикальному положенні; Підкласти під коліна спеціальний валик для того, щоб вони були трохи зігнуті (як правило, його функцію виконує чохол від нош); Зафіксувати колін спеціальними ременями; Зафіксувати потерпілого силовими ременями (замість індивідуальної страхувальної системи); Одягти потерпілому каску, капюшон та пластикову маски на обличчя (входять до штатного комплекту нош); Закрити потерпілого захисною тканиною (як правило, конструкція нош має бути закритою, щоб захистити потерпілого від зовнішніх факторів (вода, тертя о рельєф та ін.); Зафіксувати потерпілого зовнішніми ременями. Конструкція спеціалізованих нош розрахована на комплексне транспортування. В них можна проводити спуск або підйом потерпілого як у вертикальному так і у горизонтальному положенні, транспортувати потерпілого рятувальним підрозділом (є спеціальні петлі для утримання нош шістьма рятувальниками), транспортувати вдвох (є спеціальні петлі для встановлення додаткових труб). Спуск потерпілого в ношах завжди проводиться із супроводжуючим. В залежності від особливостей рельєфу або конструкції висотного об'єкту, ноші з потерпілим можна розташовувати або вертикально або горизонтально. Якщо спуск проводиться з висотного об'єкту з вертикальними стінами, то оперативніше та безпечніше проводити спуск потерпілого, розташовуючи ноші вертикально.	Час:30хв.

		Переваги спуску нош в вертикальному положенні: а) спрощена система кріплення спускового та страхувального канатів до нош; б) ноші легше переносити через перегин даху, вікна та ін.; в) супроводжуючому рятувальнику легше контролювати ноші під час спуску. Вертикально розташовувати ноші забороняється, якщо травми потерпілого не дозволяють спускати його в вертикальному положенні.При проведенні спуску потерпілого в ношах на природних об'єктах з похилим (не вертикальним) рельєфом (кар'єри, альпіністські маршрути та ін.), ноші необхідно розташовувати в горизонтальному положенні. При цьому супроводжуючий, контролюючи їх під час спуску, не повинен допускати торкання ношами рельєфу. Система кріплення «ноші-супроводжуючий» виконується наступним чином. При горизонтальному положенні (і в процесі спуску зміна положення на вертикальне відбуватись не буде) ноші закріплюються до двох робочих мотузок вузлами вісімка або подвійна вісімка за 1-2 метри до кінця мотузок. Кінці канатів закріплюються на супроводжуючого, а необхідна відстань супроводжуючого до нош регулюється на одній з мотузок за допомогою зажиму (Gri-gri, жумар, стоп). Ноші та супроводжуючий забезпечуються верхньою страховкою окремими мотузками. Один страхувальний фал супроводжуючого повинен бути приєднаний до потерпілого, а якщо конструкція нош передбачена до транспортування потерпілого без індивідуальної страхувальної системи, – до вантажної петлі нош. Положення супроводжуючого має бути таким, щоб він міг контролювати стан потерпілого (бачив обличчя) та розташування нош у просторі. В разі транспортування нош у вертикальному положенні або при зміні положення горизонтальне/вертикальне чи навпаки, ноші закріплюються на одну робочу мотузку, а супроводжуючий на інший. І ноші і супроводжуючий забезпечуються верхньою страховкою окремими канатами. Супроводжуючий повинен бути з'єднаний із ношами страхувальним фалом, що регулюється по довжині з таким розрахунком, щоб мати змогу без перешкод проводити зміну положення нош у просторі та одночасно мати доступ до потерпілого. **Спуск потерпілого в системі типу «Косинка»** Рятувальна система типу «косинка» випускається в двох моделях: з наплічними ременями та без них. Конструкція «косинки» розрахована на людей будь-якої комплекції, в тому числі і для дітей. Складається з полотна трикутної форми та силових стропів із вантажними кільцями. Для вдягання на потерпілого необхідно лише помістити силовий регульований строп поміж ніг потерпілого та з'єднати всі три металеві кільця карабіном – потерпілий готовий до евакуації. Якщо евакуація проводиться по вертикальним канатам,	

		то спускати потерпілого необхідно таким чином. 1. Силові кільця «косинки» з`єднуються карабіном та страхувальною мотузкою. Мотузка закріплена в аварійній гальмівній системі. Якщо евакуацію проводить один рятувальник-верхолаз, то до «косинки» приєднуються два канати та відповідно спуск проводиться на двох спускових мотузках без використання страхувальної мотузки. Якщо евакуацію проводять два рятувальника-верхолаза, то один рятувальник-верхолаз проводить спуск потерпілого на спусковій мотузці, контролюючи швидкість спуску, а другий рятувальник-верхолаз забезпечує верхню страховку іншою мотузкою. 2. У випадку, коли спуск потерпілого проводиться із супроводжуючим, то спуск проводять на подвійній спусковій мотузці (один приєднаний до косинки потерпілого, другий – до рятувальника-супроводжуючого). Додатково організовується верхня страховка для супроводжуючого та потерпілого. Супроводжуючий та потерпілий повинні бути з'єднані додатково страхувальним фалом.	
	Підбиття підсумків.	Дати оцінку рівню підготовленості особового складу. Вказати на характерні помилки. Оголосити оцінки. Відповісти на запитання.	Час:5 хв.

Методичну розробку підготував:
Начальник групи

_____ _____ _____
(спеціальне звання) (підпис) (ініціали та прізвище)

_____ _____ 20__ р.